

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3317/2019
27.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Александар Ђорђевић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско јавно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8586/18 од 06.02.2019. године, у седници одржаној 27.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8586/18 од 06.02.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2159/16 од 28.06.2018. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужилци накнади материјалну штету од 33.527,49 евра са законском затезном каматом почев од 28.06.2018. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тужилца тражила да се обавезе тужени да тужилци на досуђени износ накнаде штете из става првог изреке плати камату по стопи коју прописује Европска централна банка за евро почев од 08.10.2009. године па до 27.06.2018. године. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тужилца тражила да се обавезе тужени да тужилци на име накнаде материјалне штете плати преко досуђених 33.527,49 евра па до тражених 70.328 евра са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка за евро почев од 08.10.2009. године па до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове поступка од 757.250,00 динара. Ставом петим изреке одбијен је захтев тужиле да се обавезе тужени на накнаду трошкова парничног поступка преко досуђених 757.250,00 динара до тражених 943.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8586/18 од 06.02.2019. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, те је одбијен тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да тужилци на

име накнаде материјалне штете исплати 33.527,49 евра са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка на евро почев од 28.06.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртм и петом изреке првостепене пресуде и тужилја обавезана да туженом накнади трошкове поступка од 400.500,00 динара. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужилје за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужилје.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11, 55/14 и 87/18), који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 72/11, 55/14 и 87/18), па је нашао да ревизија тужилје није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању утврђеном по одржаној расправи пред другостепеним судом, одлуком Комисије за стамбена питања Извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године, донете на основу члана 26. Одлуке о условима и начину располагања становима изграђеним према пројекту о изградњи 1100 станова у Београду („Службени лист града Београда“, бр. 20/03), одлучено је да тужилја може закључити уговор о купопродаји једнособног стана бр. ..., површине 48,17 м², на локацији ... – блок ..., објекат ...-.. ламела ... Дописом Градске управе града Београда од 05.04.2004. године предложено је Извршном одбору Скупштине града Београда да се усвоји приговор на одлуку од 29.01.2004. године и поништи одлука, јер се тужилја не може сматрати запосленим лицем без стана у смислу одредбе члана 7. наведене Одлуке, с обзиром на постојање одлуке Школског одбора ОШ „Скадарлија“ Београд од 22.05.2001. године, те да да је ова школа стекла право на претварање таванског простора у стан – гарсоњеру за решавање стамбеног питања тужилје која ће користити овај стан као закупац. Решењем Извршног одбора Скупштине града Београда од 05.03.2004. године (донетим по приговору учесника конкурса) поништена је одлука од 29.01.2004. године и одбачена тужилјина пријава на конкурс. Утврђено је и да је тужени 08.04.2004. године располагао станом бр. ... у Улици ... бр. ... закључењем уговора о продаји ове непокретности, те да је купцу извршена примопредаја стана 22.04.2004. године.

Пресудом Првог општинског суда у Београду П 3630/06 од 11.06.2007. године (која је постала правноснажна 09.04.2009. године), усвојен је тужбени захтев, па је утврђена ништавост решења Извршног одбора Скупштине града Београда од 05.03.2004. године, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилја тражила да

Град Београд са тужиљом закључи уговор о купопродаји једнособног стана на локацији У току трајања наведеног спора Стамбена комисија ОШ „Скадарлија“ је 22.09.2005. године донела одлуку о решавању стамбене потребе давањем тужиљи на коришћење, путем закупа на одређено време од пет година, стана солидарности у ..., у ул., на ... спрату, стан бр. ..., с тим што се уговор може обнављати са истим роком и под истим условима. Основна школа „Скадарлија“ је са тужиљом 20.02.2006. године закључила уговор о закупу предметног стана на одређено време, а потом је закључен анекс од 14.05.2007. године о закупу наведеног стана на неодређено време. Тужила је предметни стан откупила 2018. године. Тужила је у допису од 07.07.2009. године (упућеном Градоначелнику) тражила да се предузму мере у вези спора поводом предметног решења из 2004. године. Дописом Градске управе града Београда Секретаријата за имовинско-правне послове и грађевинску инспекцију од 27.08.2009. године тужила је обавештена да је њен захтев за доделу стана неоснован, с обзиром да је правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П 3630/06 од 11.06.2007. године одбијен тужбени захтев у делу у којем је тужила захтевала да се обавезе Град Београд на закључење уговора о купопродаји стана под условима из Одлуке Комисије за стамбено питање туженог од 29.01.2004. године.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев оценивши да се материјална штета која је тужиљи проузрокована незаконитим радом органа туженог огледа у разлици преко 36.800,51 евра, који би тужила била дужна да плати на име кредита за предметни стан по конкурсним условима, и тржишне вредности таквог стана од 70.328,00 евра који би тужила морала да плати по редовном току ствари, те да наведена разлика од 33.527,49 евра представља спречено повећање имовине тужиле.

Полазећи од чињеничног стања, које је утврдио после расправе одржане на основу овлашћења из члана 383. став 3. Закона о парничном поступку на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа, као и саслушање тужиле, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев оценивши да је штета за коју тужила сматра да је претрпела, јер приговор на одлуку Извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године није решен, у конкретном случају зависила од будуће неизвесне околности, односно исхода поступка по приговору на одлуку Извршног одбора Скупштине града од 29.01.2004. године, па имајући у виду чињеницу да тужила није подносила тужбу због ћутања администрације, као и да је у време када је требало да се поново одлучи о њеном приговору тужила већ по другом основу решила своју стамбену потребу, то по налажењу другостепеног суда тужила у конкретном случају није доказала да је претрпела штету у смислу члана 154, 155. и 186. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Наиме, одредбом члана 172. став 1. ЗОО прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Сагласно наведеном, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Претпоставка ове одговорности је да је штета проузрокована грађанима или правним

лицима, да је причињена од стране државног органа или организације која врши јавна овлашћења, да постоји узрочна веза између вршења дужности службеног лица и проузроковане штете и да је штета наступила због незаконитог или неправилног рада државног органа. То значи да је у свакој конкретној ситуацији потребно утврдити постојање основних елемената одговорности за штету у смислу одредаба члана 154, 155. и 172. став 1. ЗОО. Незаконит рад се манифестује као поступање противно закону, другом пропису или општем акту или пропуштање њихове примене или као радња противна обичајима и правилима норме, док неправилан рад представља радње које нису у складу са општим нормама у вршењу службе, или делатности, којим је некоме причињена штета. Не доводи свако неправилно поступање државног органа у оквиру законских овлашћења до права трећег лица на накнаду штете. Одговорност државе постоји ако је штета настала као последица таквог рада њеног органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења.

У конкретном случају, тужила свој тужбени захтев за накнаду материјалне штете заснива на неправилном и незаконитом раду органа Града Београда, па у складу са наведеним да би тужени био обавезан да накнади штету коју тужила сматра да је претрпела због неправилног или незаконитог рада органа туженог мора бити испуњен између осталог и услов да постоји узрочно-последична веза између вршења дужности службеног лица и проузроковане штете и да је штета наступила због незаконитог и неправилног рада органа туженог. Према утврђеном чињеничном стању у конкретном случају, правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П 3630/06 од 11.06.2007. године делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, те је утврђено да је ништаво решење Извршног одбора Скупштине града Београда од 05.03.2004. године, те је имајући у виду наведену одлуку суда, било потребно поново одлучити о изјављеном приговору на одлуку Извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године. Како нова одлука о приговору никада није донета, правилан је закључак другостепеног суда да наведена одлука Извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године није постала правноснажна, нити коначна и извршна, те да је штета за коју тужила сматра да је претрпела (јер приговор на одлуку Извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године није решен) зависила од будуће неизвесне околности, односно исхода поступка по приговору на одлуку Извршног одбора Скупштине града од 29.01.2004. године. По оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд закључио да тужила није пружила доказ да је претрпела штету, будући да је у време када је пресуда Првог општинског суда у Београду П 3630/06 од 11.06.2007. године, која је постала правноснажна 09.04.2009. године (којом је утврђено да је ништаво решење туженог од 05.03.2004. године), тужила већ имала закључен уговор о закупу стана солидарности на одређено време од 20.02.2006. године, као и анекс истог уговора од 14.05.2007. године о закупу предметног стана на неодређено време. Стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да тужила у конкретном случају није доказала да је претрпела штету у смислу члана 154, 155. и 186. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије да је тужила трпела штету услед незаконитог и неправилног рада органа туженог која се огледа у чињеници да је тужили онемогућено да стекне у својину стан по повлашћеној цени, а који на тржишту има скоро двоструку вредност, те да наведена разлика представља спречено повећање имовине тужиле (који наводи указују да тужила потражује измаклу корист). Наиме, измаклу корист чини очекивано увећање имовине, при чему није меродавно оно што сам оштећени очекује, него објективна могућност стицања добити према редовном току ствари или према

посебним околностима, чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем, а што у конкретној ситуацији није случај. Наиме, одлуком Комисије за стамбена питања извршног одбора Скупштине града Београда од 29.01.2004. године, одлучено је да тужила може закључити уговор о купопродаји једнособног стана бр. ..., површине 48,17 м², на локацији ... – блок ..., објекат ...-... ламела ... (која одлука није постала правноснажна, коначна и извршна). Наведена одлука донета је по тужилиној пријави на конкурс а ради решавања њеног стамбеног питања, а не ради евентуалне даље продаје наведеног стана и остваривања добити у разлици између откупне цене по повлашћеним условима и продајне цене по тржишним условима, па сагласно наведеном следи да није у питању добитак који се по редовном току ствари у конкретном случају могао основано очекивати. Наиме, ако је тужила конкурисала за доделу и куповину наведеног стана по повлашћеним условима само ради његове даље продаје по тржишним условима и самим тиме остваривања добитка, онда добитак који је тужила очекивала да ће остварити продајом наведеног стана, није добитак који је тужени могао имати у виду као последицу неизвршења своје обавезе (доношења нове одлуке по приговору), да би исто представљало и основ његове одговорности. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 1. у вези чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку. Ревизија тужиле је одбијена, па зато нема право на накнаду трошкова поступка по том ванредном правном леку, а трошкови одговора туженог на ревизију тужиле, по налажењу Врховног касационог суда, нису били неопходни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић